

Nowe podejście Komisji Nadzoru Finansowego do giełd kryptowalut

Na początku tego roku KNF umieścił spółki Conquista oraz Bitclude, które prowadzą giełdy wymiany kryptowalut, w rejestrze małych instytucji płatniczych. Czy oznacza to przełom w relacjach Komisji Nadzoru Finansowego ze spółkami prowadzącymi giełdy kryptowalut?

Dyskusja na temat legalności obrotu kryptowalutami

Kwalifikacja działalności związanej z obrotem kryptowalutami (jak i statusu samych kryptowalut) jest przedmiotem wielu dyskusji już od jakiegoś czasu. Od połowy 2017 roku obserwujemy wzmożoną aktywność instytucji nadzoru w związku z tematyką kryptowalut. W lipcu 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego (dalej „KNF”) oraz Narodowy Bank Polski opublikowały stanowisko, zgodnie z którym inwestowanie w kryptowaluty wiąże się z wieloma ryzykami takimi jak: możliwość utraty środków (waluty wirtualnej) z powodu kradzieży, brak gwarancji ze strony Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, duża zmienność ceny kryptowalut oraz tworzenie piramid finansowych wykorzystujących popularność kryptowalut. Jednocześnie KNF od początku podkreślał, że obrót walutami wirtualnymi jako taki nie narusza prawa krajowego ani unijnego, a działalność giełd i kantorów kryptowalut jest legalna.

Wpis na listę ostrzeżeń publicznych prowadzoną przez Komisję Nadzoru Finansowego

Niezależnie od powyższego w lutym 2018 roku KNF wpisała na listę ostrzeżeń publicznych (tzw. czarna lista KNF) giełdę kryptowalut BitBay oraz Abucoins. BitBay oraz Abucoins zostały wpisane na powyższą listę w związku z podejrzeniem naruszenia art. 150 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o usługach płatniczych (dalej „Ustawa”). Naruszenie miało polegać na świadczeniu usług płatniczych bez wymaganego zezwolenia. Od tego czasu na czarnej liście trafiły kolejne giełdy

Rejestr małych instytucji płatniczych ratunkiem dla giełd kryptowalut?

W czerwcu 2018 roku KNF opublikował kolejny komunikat, w którym wyjaśnił, że prowadzenie działalności przez giełdy i kantory kryptowalut może wiązać się z wykonywaniem czynności objętych przepisami regulującymi działalność podmiotów na rynku finansowych, a co za tym idzie z obowiązkiem uzyskania stosowych zezwoleń KNF, np. zezwolenia na wykonywanie usług płatniczych w zakresie prowadzenia rachunków płatniczych (tzw. wirtualne portmonetki) i wykonywania transakcji płatniczych określonych w Ustawie.

Jednocześnie na podmioty, które nie tylko prowadzą giełdy bądź kantory kryptowalut, ale też na każdego kto udostępnia portfele kryptowalutowe, zostały nałożone nowe, liczne obowiązki związane z procedurami AML/CFT (przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu) oraz KYC (know your customer), w tym monitorowanie transakcji, wykrywanie transakcji podejrzanych oraz ich zgłaszanie do GIIF – zmiana ta była następstwem wdrożenia do polskiego porządku prawnego dyrektywy AML IV.

W celu wyjaśnienia dalszych wątpliwości dotyczących obrotu kryptowalutami, KNF powołał Program Innovation Hub, w ramach którego możliwe było ustalenie wraz z KNF ram prawnych i organizacyjnych takiej działalności.

W styczniu bieżącego roku nastąpił przełom w podejściu KNF do giełd kryptowalut - KNF umieścił spółki Conquista oraz Bitclude, które prowadzą giełdy wymiany kryptowalut, w rejestrze małych instytucji płatniczych uregulowanym w Ustawie. W porównaniu z krajową instytucją płatniczą, mała instytucja płatnicza jest podmiotem znacznie łatwiejszym w założeniu, wymagającym mniejszych nakładów, zarówno finansowych jak i organizacyjno-prawnych.

Wpis do powyższego rejestru małych instytucji płatniczych oznacza, że giełdy kryptowalut mogą przyjmować wpłaty gotówkowe i dokonywać wypłaty na rzecz swoich klientów, ale dla danego użytkownika nie można w danym momencie przechowywać na jego rachunkach płatniczych więcej niż 2 000 euro, a wartość miesięcznych transakcji danej giełdy kryptowalut nie może przekraczać 1,5 mln

euro. Takie działanie KNF wydaje się być pozytywną odpowiedzią na liczne wątpliwości prawne związane z funkcjonowaniem giełd oraz kantorów kryptowalut.

Derywaty kryptowalutowe

KNF wciąż zwraca jednak uwagę na ryzyko i niepewność związaną z inwestowaniem w kryptowaluty. W maju 2019 roku przedstawiciel KNF w opinii na temat Bitcoina i jego pochodnych przygotowanej dla Polskiej Agencji Prasowej (PAP) podkreślił, że rynek obrotu kryptowalutami nie jest regulowany i nadzorowany, tak jak rynek obrotu papierami wartościowymi, czy szerzej instrumentami finansowymi. W swojej wypowiedzi przedstawiciel KNF wskazał także, iż kryptowaluty w przeciwieństwie do e-pieniądza, nie mają stałej wartości wyrażonej w pieniądzu, a wartość ta nie jest gwarantowana przez jakikolwiek podmiot zobowiązany przepisami prawa do odkupu kryptowaluty.

Przy tej okazji warto wskazać, iż mimo że sama kryptowaluta nie stanowi instrumentu finansowego, to już instrument pochodny (opcja lub kontrakt terminowy), którego cena zależy od wartości kryptowaluty lub od indeksu kryptowaluty, jest instrumentem finansowym (instrumentem pochodnym) w rozumieniu polskiej ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Tym samym podlega on ograniczeniom związanym z oferowaniem czy obrotem instrumentami finansowymi, w tym obostrzeniom związanym z dystrybucją tzw. kontraktów na różnicę klientom detalicznym. W szczególności, przyjmowanie zleceń zbycia lub nabycia instrumentów pochodnych opartych o kryptowalutę czy wykonywanie takich zleceń stanowi regulowaną działalność maklerską, a podmiot wykonujący taką działalność – firma inwestycyjna – podlega między innymi obowiązkowi poinformowania klienta o charakterze danego instrumentu finansowego i ryzyku związanym z inwestowaniem w ten instrument.

Co dalej?

Mimo że dla wielu giełd kryptowalut limity obowiązujące małe instytucje płatnicze (w zakresie kwoty przechowywanej na rachunkach czy wartości transakcji) mogą w dłuższej perspektywie czasowej okazać się zbyt niskie, co zapewne skłoni niektóre z nich do ubiegania się o licencję krajowej instytucji płatniczej, niedawne wpisy giełd kryptowalut do rejestru prowadzonego przez KNF stanowią swoiste usankcjonowanie przez KNF ich działalności i są niewątpliwie krokiem w dobrym kierunku.

Niemniej, biorąc pod uwagę wypowiedzi KNF, zarówno z 2017 roku jak i z maja tego roku i potrzebę zachowania bezpieczeństwa finansowego, nie jest wykluczone, że KNF nie powiedziała jeszcze ostatniego słowa w zakresie kryptowalut.

Jeśli chcieliby Państwo uzyskać więcej informacji na temat projektowanych zmian, zapraszamy do kontaktu.

Agata Szczepańczyk-Piwek
radca prawny, counsel
agata.szczepanczyk-piwek@wkb.pl

Monika Obiegło
prawnik
monika.obieglo@wkb.pl